

VÄXA
SVERIGE

Hållbarhetsrapport **2019**

Hållbarhetsrapport

Innehåll

Steg i arbetet för ökad hållbarhet	2	Växa Sverige som arbetsgivare	12
Arbetsprocess & Affärsmodell	3	Antikorruption & Affärsetik	14
Hållbart svenskt jordbruk	5	Övriga miljöfrågor	15
Djurhälsa & Djurvälstånd	8	Så här mäter vi	16

Fristående hållbarhetsredovisning

Denna hållbarhetsredovisning utgör Växa Sverige ekonomisk förenings (Org nr. 769621-2344) lagstadgade hållbarhetsrapport enligt årsredovisningslagen. Årets hållbarhetsredovisning avser verksamhetsåret 2019.

Steg i arbetet för ökad hållbarhet för djur, människor, miljö och ekonomi

Styrelseordförande har ordet

Med Växa Sveriges strategi 2023 har vi nu axlat rollen såsom ledande nationellt kunskapsföretag med yttersta målsättning att stärka medlemmarnas konkurrenskraft. Vår långa tradition inom husdjursrörelsen, att effektivisera produktionen av mjölk och kött genom att optimera resurserna hos de enskilda lantbruksföretagen, är grunden för lönsamhet och hållbarhet.

Tack vare både eget arbete och fruktbara samarbeten med övriga nordiska länder inom avel, foder, IT-utveckling samt vår egen unika kodatabas ligger vi nu i främsta linjen i att möta omvärldens förväntningar om hållbara lantbruksföretag och hållbara livsmedel. Lantbruksföretagande och hållbarhet är nära nog synonymt, där mjölk- och köttproducenterna bidrar till att sluta kretsloppen i en biocirkulär ekonomi.

Marita Wolf

Växas och dess medlemmars vilja att öka sin egen och därmed landets totala produktion av mjölk och kött och samtidigt visa upp en djurhälsa i världsklass, går hand i hand med målet om att vara världens mest klimatsmarta produktion.

Lantbrukarna har redan idag en stor kunskap om vad hållbarhet innebär för dem, vilka krav samhället ställer på lantbruksföretagen och också om uppgiften att erbjuda lösningar för ett för människor hållbart liv i framtiden. Växa tar gärna rollen i att bidra till att stolta lantbrukare kan förmedla den goda bilden.

Vår vision i vår nya strategi 2023 slår fast vad vi långsiktigt siktar mot. "Växa Sveriges vill vara det innovativa kunskapsföretaget som leder utvecklingen mot en hållbar livsmedelsproduktion."

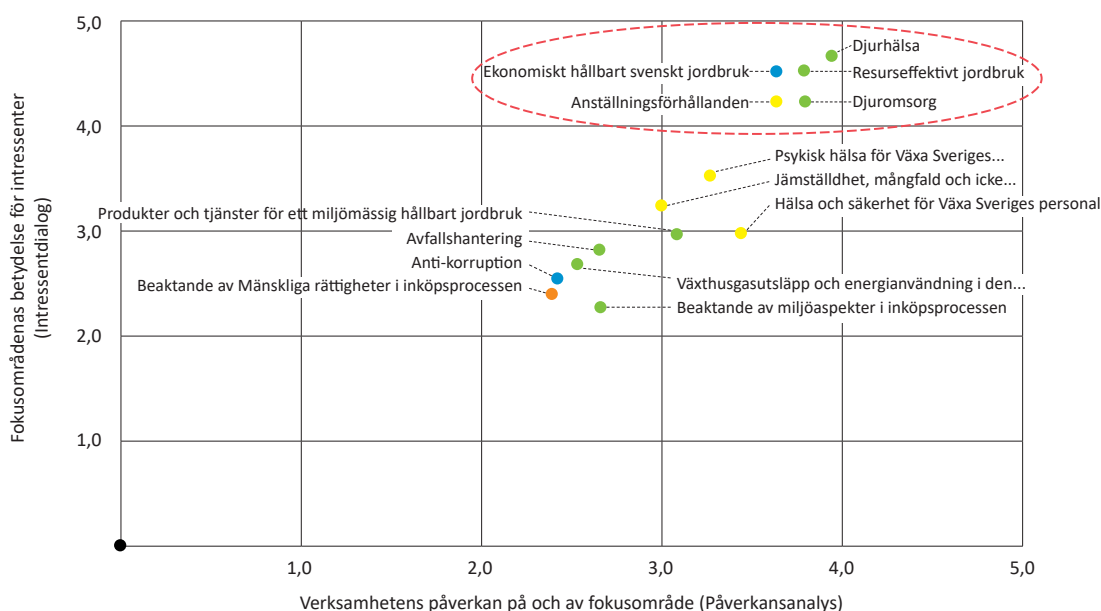
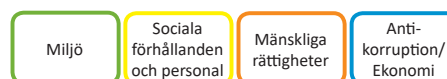
Arbetsprocess & Affärsmodell

För att lägga en bra grund för vårt hållbarhetsarbete gjorde vi under hösten 2017 en genomlysning av företaget för att fastställa vilka områden vi i Växa Sverige bör fokusera på. Det skedde genom dialoger med olika intressegrupper samt en enkätundersökning hos ledning och andra nyckelpersoner inom organisationen. Resultatet sammanställdes i en väsentlighetsanalys. Se bild nedan.

Analysen visar att det är fem områden som anses mer väsentliga för företaget att fokusera på än övriga: Djurhälsa, Resurseffektivt jordbruk, Ekonomiskt hållbart svenskt

jordbruk, Djuromsorg samt Anställningsförhållanden. I tillägg till de fem nämnda fokusområdena har företagsledningen valt att i hållbarhetsarbetet inkludera ytterligare några områden utifrån väsentlighetsanalysen och gällande lagkrav: Psykisk hälsa för Växa Sveriges personal, Hälsa och säkerhet för Växa Sveriges personal, Jämställdhet, mångfald och icke-diskriminering, Antikorruption, Beaktande av mänskliga rättigheter i inköpsprocessen samt Växthusgasutsläpp och energianvändning i den egna verksamheten.

Väsentlighetsanalys resultat

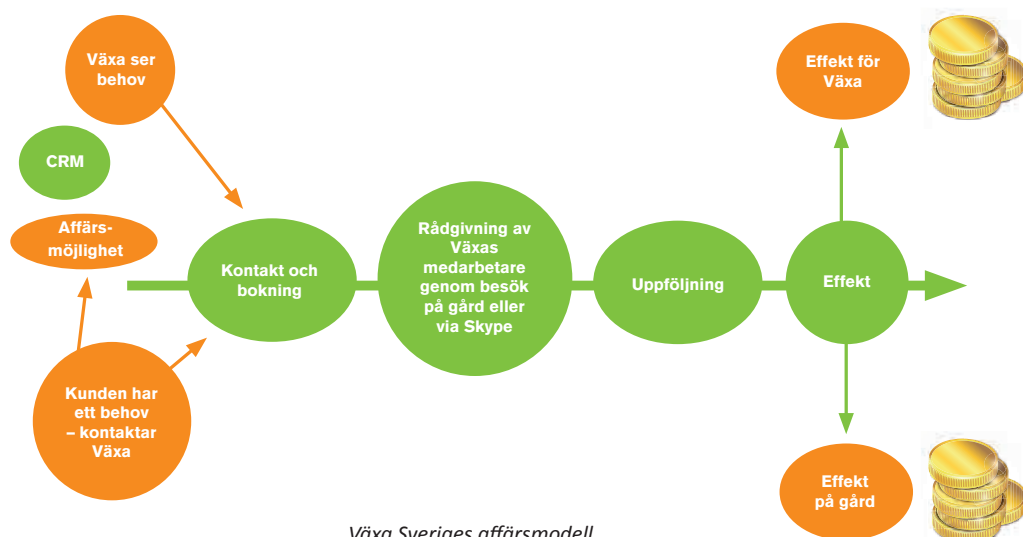
Affärsmodell

Affärsmodellen sätter ramen för våra affärer. Växa Sveriges affärsidé är att erbjuda oberoende rådgivning och tjänster som utvecklar och skapar lönsamhet i lantbruksföretaget. Ett av de övergripande målen för Växa Sveriges verksamhet är att öka svensk mjölk- och köttproduktion. För att det målet ska nås arbetar vi genom vår rådgivning både med att öka mjölkavkastningen på gård och med att förbättra det ekonomiska resultatet på gårdarna.

Kundens behov är centralt i Växas affärsmodell och kundvärdet skapas i kontakten mellan kund och medarbetare. Våra övergripande mål i kombination med kundens behov styr vilka produkter och tjänster vi erbjuder.

Utifrån kundens behov erbjuder vi rådgivningstjänster, servicetjänster, produktförsäljning och två branschtidningar. Dessa produkter och tjänster spänner över flera områden från semin och avbytarservice till avelsrådgivning, förebyggande djurhälsoarbete samt rådgivning inom företags- och affärsutveckling. Växa Sverige har även ansvar för vissa officiella uppdrag samt branschuppdrag.

Vår arbetsmetod, både i vårt interna arbete och hos kund är, att utgå från analys av nuläget. Vi sätter därefter mål för arbetet, och är arbetet ett konsultuppdrag sätts mål tillsammans med kunden. Arbetet genomförs, och uppföljning görs för att identifiera förbättringar. På så sätt åstadkommer vi ständiga förbättringar både i egna arbetsmetoder och i vårt arbete hos kund.

Växa Sveriges affärsmodell

Hållbart svenskt jordbruk

Mjölk och nötkött producerat i Europa har lägst klimatavtryck i världen och mjölk och nötkött producerat i Sverige har bland de lägsta klimatavtrycken i Europa. Orsaken är att en stor del av vår nötköttproduktion är en biprodukt från mjölkproduktionen och att produktionen är effektiv. Klimatutsläppen per liter svensk mjölk har minskat stadigt sedan 1990. Denna imponerande utveckling beror på en allt mer resurseffektiv produktion, som varit en målsättning under mycket lång tid, och på att vi i Sverige arbetar systematiskt med djurhälsa. Svenska kor är friska och mår bra. En liter svensk mjölk ger ungefär hälften så höga utsläpp som världsgenomsnittet, och cirka 20 procent lägre än EU-genomsnittet¹.

En annan orsak till att svenska mjölkkor är klimat-effektiva är den till stor del grovfoderbaserade foderstaten och att vi låter djuren gå på bete. En stor del av jordbruksmarken som används för bete och spannmål till idisslare finns i mellanbygd och

skogsbygd². Att vi låter nötkreaturen beta har en nyckelroll för den biologiska mångfalden och ekosystemet, inte minst i mellanbygd, skogsbygd och i norra Sverige.

Betes- och slåttervallar har en relativt hög potential att lagra in kol. Med den areal betes- och slåttervall på drygt en miljon hektar som finns i Sverige kan vallarna kompensera för uppemot en tredjedel av de utsläpp som djurhållningen förorsakar³.

Att nyttja även naturbetesmarker för betesdrift för t ex ungdjur och sinkor bidrar också till en viss kolinlagring men är framförallt viktigt för den biologiska mångfalden. I snitt rymmer naturbetesmarker 40 växtarter per kvadratmeter⁴. Andelen naturbetesmarker har minskat kraftigt i Sverige sedan 1930-talet. Att använda naturbetesmarker för köttproduktion är också ett resurseffektivt sätt att ta tillvara mark som inte kan nyttjas för någon annan livsmedelsproduktion eller andra ändamål än till bete.

Ulrika Lundberg
Avdelningschef Rådgivning & Företagande

Tillsammans med våra kollegor i de nordiska länderna driver vi utvecklingen med att ta fram framtidens klimatsmarta kor. Vi har påbörjat arbetet med att ta fram avelsvärden för fodereffektivitet genom att

utnyttja befintliga data samt ny 3D-kamerateknik för identifiering av djur och förbrukning av foder i realtid. När vi har dessa på plats kommer vi att kunna ge avelsråd som minskar klimatavtrycket för varje ny generation av mjölkkor som föds.

Gustav Jahn
Avdelningschef Avel

Det här gör vi

Ökad produktivitet och avkastning är områden som varit centrala i svensk mjölk- och köttproduktion under flera decennier. Genom detta arbete har svensk produktion samtidigt bidragit till ökad hållbarhet för djur, människor miljö och ekonomi och inriktningen är tydlig i Växa Sveriges strategi för 2023. Visionen är att vara "Det innovativa kunskapsföretaget som leder utvecklingen mot en hållbar livsmedelsproduktion". Resurseffektivt jordbruk är starkt korrelerat till området Ekonomiskt hållbart svenskt jordbruk. Påverkan sker inom olika faser inom företaget gällande företagsstyrning, och företagsutveckling, driftsledning och produktion. Vi tillhandahåller en rad tjänster och verktyg för ökad avkastning, lönsamhet samt för att lantbruksföretaget ska få bättre förutsättningar att hantera ett fluktuerande mjölk- och köttpris. Vi arbetar

dessutom i ett effektivt samarbete mellan rådgivare och veterinärer för att optimera en god djurhälsa och en god djurvälstånd.

Vi följer nyckeltal som är starkt förknippade med lönsamheten i det enskilda företaget som avkastningsutveckling, flöde av mjölk och kött och mjölk minus foder. Foder är en av de största kostnadsposterna för mjölk- och köttproduktion. Ett av Växa Sveriges viktigaste kompetensområden är foderberäkningar och rådgivning för att öka den egna foderproduktionen på gården, för att minska kostnaderna och undvika behov av foderimport. Det enskilda företags lönsamhets- och ekonomiska utveckling följs via Mjölksprisanalysen och EDF-analysen. EDF, European Dairy Farmers, är en internationell benchmark-grupp, som jämför mjölkproduktionens ekonomiska resultat nationellt

1. Greenhouse Gas Emissions from the Dairy Sector. A Life Cycle Assessment, sida 32 och 50 samt <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0377840111001775>.

2. SCB och Jordbruksverket, Jordbrukstatistisk Årsbok.

3. Rapport 2010:25 Inlagring av kol i betesmark, Erik Karlton m fl

4. Naturskyddsföreningen.

och internationellt. De ekonomiska kalkylerna baseras på företagets bokföring där Mjolkprisanalysen ger jämförelser främst mellan gårdar inom Sverige och EDF-analysen baseras på korrigerade siffror som gör internationella jämförelser möjliga.

Under året som gått har efterdyningarna av förra årets varma och torra sommar varit överhängande. Den torra väderleken under årets inledning har också satt sina spår i vissa delar av landet med låga vall- och majsfoderskörden som följd. Det innebär att det finns en stor andel mjölkbönder i framförallt östra Sverige som har grovfoderbrist och problem att försörja sina kor med tillräcklig mängd högkvalitativt grovfoder även denna stallperiod 2019/2020.

Den subventionerade rådgivning för foderplanering och likviditetsrådgivning som upphandlats av Jordbruksverket med anledning av torkan och foderbristen 2018 löpte till och med halvårsskiftet innevarande år. Den har gett ett stort bidrag till landets mjölk- och nötköttsproducenter vilka har kunnat nyttja produktions- och likviditetsrådgiv-

ning till ett förmånligt pris. Det har på många gårdar varit avgörande för att klara foderförsörjningen till sina djur samtidigt som de har fått en optimal foderstat med alternativa fodermedel. Utifrån varje gårds förutsättningar har produktionen kunnat bibehållas och rentav ökat tack vare en maximal foderplanering.

Vidare stimulerar Växa Sverige avkastningen på enskilda gårdar genom att uppmärksamma lantbrukare som nått över mjölkavkastning 11 000 kg ECM⁵. En viktig del är också att stötta bildandet av Erfa-grupper lantbrukare emellan, där "ett ton till" är grupper med fokus på ökad mjölkavkastning.

Inom vår avelsrådgivning är avkastning ett av de viktigaste områdena, vilket innebär både mjölk i antal kg ECM per ko och år och antal år i produktion per ko. I NTM kombinerar vi egenskaper som avkastning med fruktsamhet,

hälsa och faktorer inom funktionell exteriör. Hälsoegenskaper väger tungt i NTM och vi har i Sverige avlat för friskare, och därmed även mer hållbara djur, under mer än trettio år.

I aveln med kötttrasdjur är tillväxt ett viktigt mått på djurens effektivitet. I beräkningen av produktionsindex (PIX) beräknas djurens genetiska förmåga att växa och producera kött. I avelsindex (AIX) kombineras produktionsindex med avelsvärden för kalvningsförmåga och mjölkavkastning. Även djurens funktionella exteriör bedöms. Avelsarbete för friskare djur innebär att det under 2019 används 24 000 färre dygnsdoser antibiotika för nötkreatur i Sverige. Friskare djur och färre mastiter får även effekten att mjölksvinnet minskar och under 2019 har totalt 62 tankbilar mer mjölk levererats in till mejeri. Värdet av denna mjölk uppgår till hela 6 200 000 kronor som således kommit svenska mjölkproducenter till del⁶.

En övervägande del av djuren som används för köttproduktion kommer från våra mjölkgårdar och där arbetar vi aktivt med att öka användningen av kötttraser på de lågavkastande mjölkdjuren för att få fram djur som har bättre tillväxt och klassning av slaktkroppen än en renrasig mjölkkras.

Som ett steg i ökad hållbarhet, har Växa Sverige de senaste två åren vidareutbildat en grupp Husdjurstekniker till fruktsamhetsrådgivare. God fruktsamhet i våra kunders mjölkbesättningar resulterar i jämn kalvning under året, vilket ger en bättre djurhälsa och jämn och god mjölkproduktion året om. Detta fruktsamhetsarbete ger ökad hållbarhet och livslängd på våra mjölkkor. Under 2019 har arbetet fortsatt genom att utbilda ytterligare en grupp fruktsamhetsrådgivare för att kunna erbjuda fler kunder denna rådgivning. Vi har också vidareutbildat samtliga av dessa fruktsamhetsrådgivare så att de i samverkan med våra djurhälsoveterinärer kan delta i tillsynsarbetet för djurägarseminörer med målsättning att göra besöken effektiva och med möjlighet till uppföljning av resultat. Vi fokuserar på nyckeltalet RE, reproduktionseffektivitet, som ett övergripande mått för besättningarnas fruktsamhetsarbete och vi planerar att under 2020 lyfta detta ytterligare genom föreläsningar och att utse reproduktionsmästare i Växas kretsar.

Risker och hur vi hanterar dem

Priserna för mjölk och kött bestäms utifrån det utbud och den efterfrågan som finns på den globala världsmarknaden. I tider av utbudsöverskott på världsmarknaden sjunker priserna för importerad mjölk och kött i Sverige. En pressad och konkurrensutsatt marknad tillsammans med regler och försämrade ekonomiska villkor har lett till att allt färre väljer kött- och mjölkproduktion som yrke med en allt högre medelålder som följd. En effekt av detta är att avståndet mellan gårdar ökar vilket försvårar för Växa Sverige att tillhandahålla service och rådgivning. För att påverka de politiska förutsättningarna för svenskt lantbruk samarbetar Växa Sverige med LRF, som driver de frågor som identifieras som centrala för branschen. För att skapa framtidstro belyser vi själva goda exempel på

5. ECM betyder Energy Corrected Milk och innebär att mjölk med olika fett-, protein- och laktoshalt standardiseras till samma energivärde. 6. VikingGenetics.

lantbrukare som lyckats som lantbruksföretagare och som har friska och högavkastande djur. Vi använder för detta våra tidningar, våra konferenser och annat kommunikationsmaterial som vi riktar både till lantbrukare och andra aktiva inom lantbruksproduktionen. Alla anställda i Växa Sverige uppmanas bidra med att sprida goda exempel.

En risk för mjölkproduktionen är att det finns opinion mot mjölkproduktion som menar att mjölk inte är sunt och att lantbruksproduktion bidrar till stor klimatpåverkan. Här ser Växa Sverige ett behov av att delta och vara en tydlig röst i denna debatt. Det är också viktigt att lantbrukare själva kan förklara mervärdena med sitt företagande och med svensk mjölk- och köttproduktion. Ett arbete har satts igång med LRF Mjök för att ta fram en gemensam budskapsplattform som både vi som organisationer och våra medlemmar kan använda. Under hösten 2019 har Växa Sverige producerat hållbarhetsfilmer som visar mjölkproduktionens mervärden och där utgångspunkten är fakta som tagits fram av LRF och LRF Mjök. I filmerna tydliggörs även hur Växas rådgivning bidrar till ökad hållbarhet för både djur, människor, miljö och ekonomi. Filmerna kommer att användas både internt inom Växa Sverige och externt i syfte att sprida kunskap om hur långt fram svensk lantbruksproduktion ligger inom hållbarhet i ett internationellt perspektiv.

Växa Sverige arbetar med produkter och verktyg vars syfte är att på ett överskådligt sätt belysa alla faktorer som påverkar mjölkproduktionens ekonomi. Det är långsiktigt avgörande för mjölkföretagens överlevnad att lantbrukarna har överblick, kunskap och kontroll över de parametrar som påverkar lönsamheten i lantbruksföretaget. En jämförelse med andra företag gör det också intressant att följa utvecklingen över tid och se hur förbättringar påverkar resultatet.

En annan risk är att data alltmer kommersialiseras av stora multinationella verksamheter och att data inte finns tillgänglig för branschen som helhet. Det kan leda till att snabba ekonomiska vinster går före den kollektiva nyttan och att lantbrukare inte lämnar data som bidrar till forskning och statistik, vilket är viktigt för att ge yrket en långsiktig och hållbar vinst. Det får även till följd att Växa Sverige inte kan uppfylla sina nationella statistikuppdrag inom avel och djurhälsa. För att motverka dessa risker är det mycket viktigt att Växa Sverige och dess medarbetare fortsätter övertyga sina kunder om betydelsen av att tillhandahålla data. Under året som gått har Växa Sverige lanserat ett nytt managementverktyg som heter MinGård®. Används uppgifter från Kokontrollen kan vi också garantera att insamlingen av data är kvalitetssäkrad, att lantbrukaren äger data, att uppgifterna är säkert lagrade och att alla uppgifter stannar inom Sverige. Verktöget har efter lanseringen i januari 2019 fortsatt att utvecklas för att bland annat göra det möjligt att koppla MinGård till andra företags verktyg som t ex till mjölkrobotsystem.

2018 års torka visar hur väder och klimat påverkar lantbrukets förutsättningar. Växa Sverige och svenskt lantbruk behöver samla in erfarenheter avseende torkan och dess effekter på mjölk- och köttproduktionen. Utmaningar i växtodlingen kan komma att påverka sortval och foder som ska produceras i framtiden, både kvalitativt och kvantitativt. Det är uppenbart att klimatförändringar kan vara framtidens utmaning men också skapa nya produktionsriktningar och möjligheter. Växa Sverige har därför på ett systematiskt sätt samlat in kunskap för att kunna möta ett framtida behov både avseende grovfoderförsörjning, växtodling och vattenhushållning.

Djurhälsa & Djurvälfärd

Sveriges har ett unikt gott djurhälsoläge som ett resultat av ett mångårigt samarbete mellan veterinärer, lantbrukare, bransch och myndigheter. Svenska besättnings djurhälsa och smittskydd är avgörande för låg antibiotikaförbrukning och ett gott resistensläge på nationell nivå. En god djurhälsa spelar stor roll för såväl djurvälfärd som livsmedelssäkerhet.

Den nya djurhälsolagen inom EU skapar utmaningar och det är viktigt att vi inte tvingas riskera det goda smittskyddsläget som gemensamt har byggts upp i landet under lång tid. Smittor som paratuberkulos och *Mycoplasma bovis* är aktuella hot, som kan riskera orsaka såväl försämrad djurhälsa som ökad antibiotikaresistens.

Andrea Holmström
Affärsområdeschef Djurhälsa Utveckling

Grunden till det goda djurhälsoläget läggs genom kompetens och engagemang på gård, som utvecklas bland annat genom rådgivning, utbildning och uppföljning. Med kompetenta och proaktiva djurhälsoveterinärer som följer aktuell forskning inom landet och internationellt kan gårdarna få möjlighet till lönsam utveckling och hållbar produktion, som också är klimateffektiv. Vi följer nyckeltalen medellivslängd för mjölkkor och beräknat tankcelltal för att se utvecklingen i landet och som ett led i vårt arbete med djurvälfärd i världsklass.

Utmaningar finns bland annat i att rekrytera kompetent personal med intresse för att arbeta med animalieproduktionens djur, då efterfrågan på veterinärer är stor i andra branscher.

Helena Kättström
Avdelningschef Djurhälsa

I Sverige har våra djur hög status och vi är måna om deras hälsa och välbefinnande. Friska djur är också en förutsättning i dagens högavkastande mjölk- och köttjursbesättningar. God djurvälfärd är även en förutsättning för övriga hållbarhetsområden såsom resurseffektivitet och ekonomisk hållbarhet. I allt vi företar oss har djurvälfärden en framträdande roll när vi planerar och utför våra tjänster. Det gäller under all rådgivning som företagsutveckling, driftledning, rådgivning och praktiskt servicearbete i fält, avbyttjänster och alla veterinära tjänster.

Dorit Greve
VD

Vi har en lång historia med avel och rådgivning där hälsa och hållbar produktion är en naturlig del i arbetet. Genom att använda genomisk selektion kan vi välja ut de bästa djuren för att driva avelsarbetet framåt. De djur som inte skall användas för att ta fram nästa generation mjölkkor kan användas för att producera mjölk-köttkorsningskalvar för köttproduktionen. Tack vare avelsvärden för korsning med kötttrastjur på mjölkkor förbättrar vi produktionen och lönsamheten för våra kunder. Varje kalv som föds är avlad för sitt ändamål.

Gustav Jahn
Avdelningschef Avel

Det här gör vi

Växa Sverige har en policy att arbeta med att förebygga djurhälsostörningar och vi erbjuder ett antal olika djurhälsoverktyg som verkar för det ändamålet. Genom verktyg som Signaler djurvälstånd, Juverhälsa på nätet, Klövhälsa på nätet och Fruksamhetsrapporten kan vi snabbt få en bild av både läget och utvecklingen i besättningar. Vi arbetar också enligt en metodik som stödjer det förebyggande arbetet i form av exempelvis Hälsopaketet Mjolk, som är en process där vi kartlägger nuläge, sätter mål, genomför och följer upp. Vidare arbetar vi aktivt med smittskyddet i besättningarna för att på det sättet minska risken för sjukdom, minska behovet av antibiotikabehandling och risken för ekonomiska förluster för djurhållaren. Djurhälsoläget följs upp både per besättning men också på nationell nivå för besättningar anslutna till Kokontrollen®. Via mejeriuppgifter följer vi dessutom juverhälsoläget för samtliga besättningar.

Växa Sverige är huvudman för hälsokontroll och organiserad djurhälsovård för mjölkkor i Sverige. Resultaten från hälsokontrollen presenteras i rapporten "Redogörelse för husdjursorganisationernas djurhälsovård" och bygger på djursjuk-, produktions- och fertilitetsdata samt klövhälsoregistreringar och celltalsuppgifter från Växa Sveriges insamlade kodatabas. Resultaten för 2018-2019 visar ett fortsatt generellt gott läge vad gäller sjukdomsförekomst, fruktsamhet och antibiotikaanvändning.

Beräknat tankcelltal är ett värde som beräknas från alla kor som ingår i Kokontrollen. Genom att välja ett värde som speglar besättningarnas verkliga juverhälsa undviker man de felkällor som finns i värdet för tankcelltal (levererad mjölk). När besättningens alla kor ingår i värdet kan man följa utvecklingen av juverhälsa och dess ekonomi. Vi vet att celltalet är en bra indikator på djurhälsostatusen och välfärden hos korna i en besättning och att det också har stor påverkan på besättningens ekonomi, då det spelar roll för mjölmängd, utslag av kor samt betalning för mjölken. Vi arbetar sedan länge med rådgivning för att förbättra juverhälsan vilket är ett viktigt mål för att kunna höja kornas hållbarhet och nå en ökad medellivslängd. Kor som får vara friska höjer sin produktion under flera laktationer.

Djurhälsokostnader är en samlad beräkning i vårt verktyg Signaler djurvälstånd. Det summerar kostnaden för en icke-optimal djurhälsa och ger underlag för beräkning av vinst vid förbättring eller hur stora investeringar man kan motivera för att uppnå önskade förbättringar. Vid många gårdsråd och planering av hälsoarbete används det redan idag som ett viktigt underlag både för uppföljning och för att skapa motivation.

Intresset för ett strukturerat och målsatt djurhälsoarbete ökar kontinuerligt, och vi ser att det görs fler och fler insatser inom produkter som Hälsopaketet Mjolk och Mjölka Rätt. Mjölka Rätt grundar sig på samma metodik som

Hälsopaket Mjolk, och innebär även en fördjupad genomgång av mjölkningsteknik och juverhälsa. Alla gårdar som anlitar någon av våra djurhälsoveterinärer för Villkorad läkemedelsbehandling har en individuell hälsoplan för besättningen, där fokusområden väljs i samråd med gårdens personal och med våra digitala verktyg som grund. Vi får också in många rapporter om lyckade resultat av detta arbete i form av förbättrad juverhälsa, kalvhälsa eller annat fokusområde.

Anslutningsgraden till Smittsäkrad besättning ligger stabil, och alla som är anslutna har genomgått en utbildning om smittskydd på gård. Några av våra veterinärer medverkar i ett projekt för utvärdering av en ny rådgivningsmodell till gårdar som är positiva för salmonella i tankmjölksprov. Vi håller också kurser inom djurhälsoområdet, och har under 2019 fokuserat på juverhälsa. Inför 2020 planerar vi att erbjuda flera kurser digitalt för att öka tillgängligheten och minska miljöbelastning genom resor. Vi kan erbjuda ett brett utbud av kurser och är även öppna för kurser anpassade efter en gårds behov och önskemål.

Sedan många år ingår fruktsamhet, kalvningar och hälsa i vårt avelsmål. De senaste tillskotten i avelsmålet är klövhälsa och ungdjursöverlevnad. Vårt unika rapporteringssystem av veterinärbehandlingar ligger till grund för detta arbete. Avelsarbetet följs upp via genetiska trender på

nationell nivå som visar utvecklingen för samtliga egenskaper som ingår i avelsmålet. Växa Sverige är även delägare i Viking Genetics som tar fram tjurar och producerar doser för seminering för hemmamarknad och export.

Växa Sverige arbetar också enligt en djurvälståndspolicy. Till den finns riktlinjer för god djurvälstånd vilket ska verka som ett stöd för vår personal i hanteringen av ärenden som skulle kunna bli ett djurskyddsfall. Husdjursteknikerna utför sitt arbete under veterinärtillsyn vilket är författningsstyrt. Även samtliga djurägarseminörer har årlig tillsyn av veterinär, varav en stor andel av dessa besök görs av Växa Sveriges veterinärer. Nytt från slutet av 2019 är att vi även involverat våra fruktsamhetsrådgivare, vilka är extrautbildade husdjurstekniker, i denna tillsyn.

Vi har rutiner för hur personalen skall agera om de träffar på missförhållanden hos kund som gäller djurvälstånd. Djurvälståndsperspektivet finns med som en naturlig del i våra interna utbildningar. I grundutbildningen för husdjurstekniker t ex lär vi ut hur man agerar och närmar sig djuren med utgångspunkt i hur djur fungerar. Detta perspektiv finns också med i de fortbildningskurser vi har för olika yrkesgrupper inom organisationen.

Risker och hur vi hanterar dem

Det finns en risk för att vi i vårt arbete ute i besättningarna bidrar till smittspridning mellan och inom besättningar. Det hanteras genom tydliga instruktioner avseende smittskydd och hygien. Den största risken ser vi annars i att djurägare inte tar aktiv del av vår rådgivning, när det gäller köp av djur eller besök. Vi arbetar kontinuerligt för att nå en allt större del av Sveriges mjölk- och köttproducenter.

Bristande djurvelfärd hos kund där vår personal inte har agerat enligt Växa Sveriges riktlinjer kan skada vårt anseende, exempelvis om ett djurvelfärdsfall blir offentligt och det har visat sig att vi i Växa Sverige har haft kunskap om det förhållandet utan att vidta någon åtgärd. Vi för en kontinuerlig dialog med medarbetare i dessa frågor på team- och driftplatsmöten för att säkerställa korrekt hantering.

Andra exempel på risker är felaktiga dräktighetsdiagnoser vilka kan leda till att högdräktiga djur skickas till slakt samt misslyckade avhorningar vilka kan leda till reklamationer och missnöjda djurhållare. Vår personal genomgår av Jordbruksverket godkända kurser i både tillhandahållande av läkemedel, momenten vid avhorning och ringormsvaccination samt provtagningsteknik vid blodprovstagning för att säkerställa att de har rätt kompetens för sina arbetsuppgifter. I de fall misstag ändå har begåtts hanteras

det av en veterinär som talar med berörd tjänsteman för att förhindra upprepning. Vi arbetar också aktivt med att rekommendera att hondjur som ska till slakt dräktighetsundersöks rutinmässigt, för att minimera risk för misstag på olika nivåer.

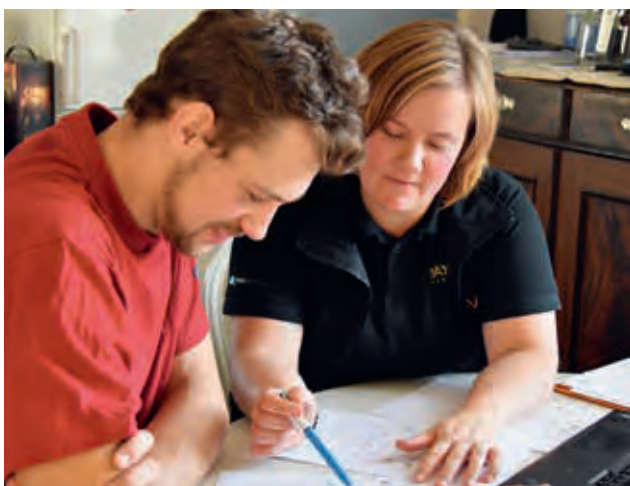
För framtiden ser vi att vi vill nå ännu fler djurägare, att de använder möjligheten att följa upp djurhälsan genom Kokontrollen och vår förebyggande rådgivning i sina besättningar. Det ser vi som främsta möjligheten till ökad hållbarhet inom djurhälsa och djurvelfärd.

Växa Sverige som arbetsgivare

Förändring är en förutsättning för företag som vill växa och utvecklas. Och medarbetarna - företagets starkaste resurs - måste vilja vara med på resan för att den ska bli möjlig. Växa Sverige har under flera år arbetat uthålligt med att skapa en företagskultur som bejakar utveckling och nya idéer, firar framgångar och belönar positiva beteenden. Det ger både medarbetare och ledare en bra verktygslåda för ett gott arbetsliv!

En starkt bidragande faktor är Triple Win som numera är ett välkänt begrepp hos medarbetarna i föreningen. Triple Win innebär förståelsen av att "alla" måste vinna på en relation. Att kundernas och föreningens utveckling och lönsamhet måste gå hand i hand med en god arbetsmiljö och medarbetarnas utveckling

Vi vill ge våra medarbetare möjlighet att nå sin fulla potential i yrkesrollen och som lagspelare i Växa Sverige

Goda anställningsförhållanden

För att Växa Sverige ska fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare är det viktigt att medarbetarna känner sig trygga i sin anställning, upplever ett gott ledarskap och har möjlighet till utveckling. Under 2019 har vi fortsatt satsa på ett antal identifierade utvecklingsområden som är viktiga för att Växa Sverige ska kunna fortsätta vara svenska mjölk- och köttproducenters första val och upplevas som en utvecklande arbetsplats av medarbetarna.

"Ännu mer medarbetarfokus"

Under året utvecklade vi vår interna organisation för att bättre följa kundernas utveckling och på så sätt få en mer flexibel och effektiv organisation. Förändringen innebar minskat antal chefer med mer mandat i sitt område och med möjlighet att fokusera än mer på sitt ledarskap. Parallellt har vi tagit fram en ny roll kallad projekt- och affärsorganisatör som genom sin expertis lyfter uppdrag från cheferna och därigenom möjliggjort chefens ökade

fokus på medarbetarna. Samtliga chefer har erbjudits coach för personlig utveckling men också som avlastning i tuffa situationer.

"Det ledande kunskapsföretaget"

Vår förmåga att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla rätt kompetens påverkar företagets möjlighet att utvecklas och ge kunderna de tjänster som efterfrågas. Vi har under året påbörjat arbetet med att förstärka vårt varumärke som arbetsgivare genom att lyfta det viktiga och angelägna arbetet som våra medarbetare gör hos våra kunder. Hur man genom att vara anställd i Växa Sverige ges möjlighet att vara med och forma framtidens svenska lantbruk och bidra till hållbarhet för djur, människor, miljö och ekonomi. Vi vet nämligen att för de nya kollegor som vi vill rekrytera så är det viktigt med ett meningsfullt uppdrag. Genom framgångsrika rekryteringar har vi fortsatt förstärka vår kompetens inom avel-, fruktsamhets- och företagsrådgivning samt inom bygg och växtodling. Vi har också organiserat en intern husdjursteknikerutbildning. Förutom yrkeskunskap så har Växa Sverige satsat på förståelse av yrkesrollen som fruktsamhetsrådgivare och av försäljning men också på hur man förebygger arbetsskador genom ergonomi och god planering. Nytt för i år är att de som genom gediget urvalsarbete antogs till utbildningen har fått utbildningslönen och en garanterad anställning vid godkänd examen. Allt som ett led i att knyta den bästa kompetensen till föreningen.

Risker och hur de hanteras

Som arbetsgivare i den gröna sektorn konkurrerar vi med andra aktörer och måste arbeta aktivt med att rekrytera medarbetare, inte bara med rätt kompetens utan även med vilja, driv och förmåga att omsätta sin kompetens till framgångsrik utveckling för våra kunder. Vi behöver fortsätta lyfta vårt varumärke som arbetsgivare och vara lyhörda för vad nuvarande och framtida medarbetare söker hos en arbetsgivare. Vi behöver också fortsätta satsa på ett gott ledarskap, bygga laget och ge spännande utvecklingsmöjligheter till alla medarbetare.

God hälsa och säkra arbetsplatser

Växa Sverige skall ha en säker arbetsmiljö. Arbetsmiljöarbetet vilar på företagets arbetsmiljöpolicy och en tydlig arbetsfördelning av arbetsmiljöuppgifterna och delegation av arbetsmiljöansvaret.

Under året har vi haft 39 tillbud och olycksfall varav 17 har varit klassade som arbetsskador. Noggrann uppföljning görs av varje enskilt fall och kollektivavtalad arbetsskadeförsäkring nyttjas.

Sjukskrivningstalet är lågt men med en något ökande siffra jämfört med föregående år. Analysen visar att den ökade sjukskrivningen inte beror på generellt ökad sjukskrivning utan på långtidssjukskrivningar samt sjukskriv-

ning i samband med graviditet. Vi fortsätter med fokus på att snabbt komma igång med en plan för återgång i arbetet tidigt i sjukskrivningsperioden. Företaget använder företagshälsovården som stöd i rehabiliteringsprocessen vilket vi ser en mycket god effekt av.

Under året har medarbetarna utbildats i krishantering, brandskydd samt Hjärt- och Lungräddning. Medarbetarna omfattas av en privat sjukvårdsförsäkring.

Psykisk hälsa

Medarbetarnas psykiska hälsa kan kopplas till trivsel på arbetsplatsen samt möjligheten att få stöd av kollegor och chef när det behövs. Därför är en grundbult täta uppföljningssamtal under året mellan medarbetare och chef samt återkommande driftsplatssamten där det finns utrymme för dialog.

Under året fortsatte vi använda "Förändringens Fyra Rum" som är ett verktyg för förändringsarbete i verksamheten. Genom detta arbetssätt ökar bl a medvetenheten om att "vi är varandras arbetsmiljö".

Alla medarbetare har möjlighet att ta del av samtalsstöd hos psykolog eller beteendevetare kostnadsfritt.

Jämställdhet, mångfald och icke-diskriminering

Växa Sverige är en kvinnodominerad arbetsplats med 70 procent kvinnor. Huvuddelen av alla nyrekryteringar är kvinnor vilket speglar könsfördelningen på lantbruksuniversitetens utbildningar. Det är därför viktigt för företaget att aktivt arbeta för att nå en jämnare könsfördelning vid kommande rekryteringar.

Medelåldern i företaget är 50 år. En pågående generationsväxling innebär fortsatt behov av nyrekrytering och därmed kommer medelåldern att sakta sjunka.

Icke-diskriminering

Alla fall av mobbning eller kränkande särbehandling följs upp av ansvarig HR-person och ska behandlas skyndsamt och konfidentiellt. Det är viktigt att vid all planering av organisation och arbete skapa en god atmosfär och fungerande normer, så att kränkande särbehandling inte uppstår. Ledning och chefer har nyckelroller när det gäller att forma den atmosfär och de normer som ska gälla på företaget. Rapport tas fram efter årlig arbetsmiljöenkät.

Antikorruption & Affärsetik

Antikorruption

Det finns alltid en risk att människor utnyttjar sin position och sitt inflytande för att skaffa sig fördelar på olika vis, så även i Växa Sverige. Att missbruka sin ställning och ett korrupt beteende kan få en negativ effekt på flera sätt, exempelvis på miljö, ekonomi, relationer mm. För Växa Sverige är det därför självklart att motverka all form av korruption. Det förväntas av samtliga medarbetare i organisationen att hantera både information och ställning på ett korrekt och objektivt sätt. Som anställd i Växa Sverige har man ett lojalitetsansvar gentemot sin arbetsgivare, bl a reglerat i kollektivavtal.

På samma sätt gäller det även styrelsemedlemmar och förtroendevalda i Växa Sverige. Det är förstås oerhört viktigt att inte dessa positioner utnyttjas för egen personlig eller för närståendes vinning. För styrelsen finns därför

en arbetsordning där bl a sekretess och konkurrens finns upptaget. De förtroendevalda förutsätts agera med etik och moral i sitt arbete för företaget enligt deras arbetsordning.

För att säkerställa att det finns en objektiv möjlighet för alla medarbetare inom Växa Sverige att flagga missförhållanden inom företaget och i företagets agerande har Växa Sverige tagit fram ett visselblåsarsystem. I det systemet kan medarbetare i organisationen anonymt anmäla händelser eller personer som misstänks vara korrupta. Växa Sverige samarbetar här med en extern part som heter Interaktiv Säkerhet och använder deras Whistleblower-verktyg via en länk på intranätet. Funktionen kom på plats inom organisationen i början av september 2018. Vi har under 2019 inte fått in några anmälningar.

Mänskliga rättigheter i inköpsprocessen

Vårt val av leverantörer utgår från att leverantören ska ha ett relevant sortiment av kvalitativa produkter med rimlig prisbild, i syfte att tillvarata Växa Sveriges medlemmars ekonomiska intressen. En stor del av de tjänster och arbeten som utförs görs i egen regi. Underleverantörer kommer ifråga när vi inom Växa inte själva har möjlighet att lösa uppgiften inom organisationen. Underleverantörer behövs också vid inköp av varor som arbetskläder, profilkläder, mäss-artiklar eller insatsvaror. Affärsrelationerna är i flertalet fall mångåriga.

För att säkerställa att våra leverantörer följer mänskliga rättigheter och aktivt arbetar med arbets säkerhet inom sina verksamheter så finns det ett påbörjat arbete med att ta fram en uppförandekod för våra leverantörer. Om oegentligheter skulle upptäckas hos våra underleverantörer kan det påverka branschen negativt och göra att Växa Sverige anseende hos våra egna kunder och samarbetspartners äventyras. I den nya strategi som Växa Sveriges styrelse tagit fram finns det bl a ett ökat fokus på hållbarhet där det ska tas fram riktlinjer för det strategiska hållbarhetsarbetet. Arbetet med en uppförandekod för våra leverantörer väntar nu på att de nya riktlinjerna ska bli fastställda.

Vår underleverantör för arbets- och profilkläder har i sin egen uppförandekod en uppföljning av mänskliga rättigheter, barn- och tvångsarbete samt av hälsa och säkerhet i arbetet. Växa Sverige har tagit del av underleverantörens dokumentation, och inte funnit några områden att anmärka på.

Övriga miljöfrågor

Växthusgasutsläpp och energianvändning

Att uppmärksamma och reglera miljöpåverkande faktorer såsom växthusgasutsläpp och energianvändning är för de flesta i Sverige idag något naturligt och självklart. Inom Växa Sverige ser vi framförallt det i användningen av våra företagsbilar. Vi har en förhållandevis stor fordonspark om ca 165 bilar som framförallt används vid kundbesök runt om i landet. Eftersom våra kunder finns på gårdar ute på landsbygden innebär det långa körsträckor för våra anställda och det i sin tur innebär bl a en hel del utsläpp av koldioxid. För att minimera vår påverkan av växthusgasutsläpp optimerar och effektiviserar vi både tid och körsträcka genom att dagligen planera körrutten. Växa Sverige har dessutom riktlinjer för bilköp för att minska påverkan på miljön. De innebär bl a att vi köper in bilar med låga beräknade koldioxidutsläpp enligt gällande lagstiftning. Vi bevakar löpande marknaden för fordon med alternativa drivmedel såsom fordonsgas och el. I nuläget

är de alternativ som är tillgängliga inte optimala för vårt användande. Det finns exempelvis inte elbil i kombimodell som har en räckvidd på ca 20 mil. Vidare är nätverket av tankstationer för fordonsgas inte tillräckligt utbyggt. Vårt långsiktiga mål är dock att vår fordonspark ska vara fossilfri år 2030.

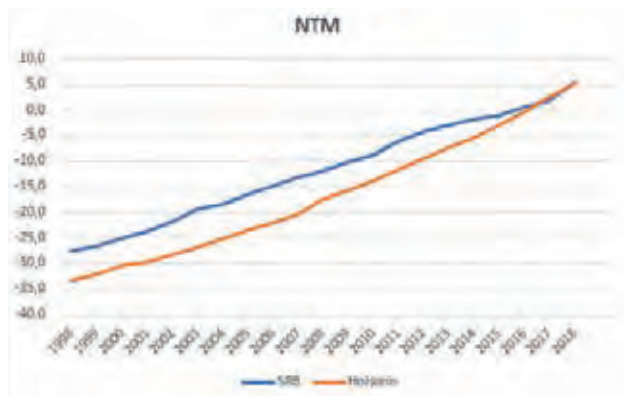
Ytterligare sätt där vi försöker bidra till en lägre klimatpåverkan är genom att välja tåg vid våra tjänsteresor. Vi använder oss också till stor del av elektroniska medier för möten och kunskapsförmedling. Vårt fokus på distansarbete har ökat under året och gjort att vi reser mindre. Detta gäller både internt inom bolaget, främst i chefsledet, såväl som externt t ex genom distansrådgivning till våra kunder. Vi har även en ambition att minska vårt energianvändande. Det innebär att vi på olika sätt ser till att hålla nere elförbrukningen i våra lokaler och arbetsplatser.

Så här mäter vi

Antal/andel gårdar som nått över 11 ton ECM

	2019-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Antal besättningar	607	496	452
Andel av Kokontrollen	24,0%	20,3%	17,8%

Genetisk trend för avelsmålet NTM

Anslutningar till Kokontrollen®

	2019-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Antal besättningar	2 407	2 541	2 689
Antal kor	218 243	229 054	240 158

Anslutning i Kokontrollen® inklusive Skånesemin och Rådgivarna i Sjuhärad.

Anslutningar till Smittsäkrad besättning

	2019-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Antal besättningar	2 872	3 050	3 011
Varav mjölkproducerande	1 836	1 972	1 996

Personalomsättning

	2019	2018	2017	2016
Nyanställda	9%	8%	7%	5%
Slutat	11%	9%	7%	8%

Totalt antal prov- och tillsvidareanställda som har börjat/slutat under året delat med totalt antal anställda per 31 december aktuellt år.

Arbetsmiljö

	2018-06-01 2019-05-31	2017-06-01 2018-05-31	2016-06-01 2017-05-31
Tillbud/Olyckor	39	48	34
Arbetskadorna	17		

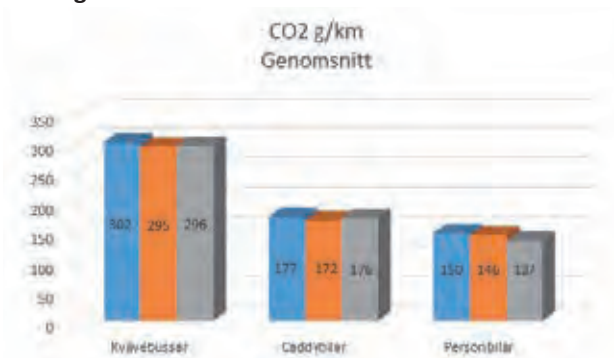
Statistik för arbetskadorna gick ej att få fram för tidigare år.

Sjukfrånvaro

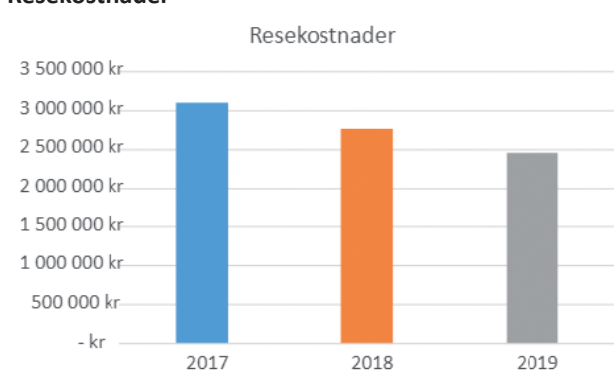
	2018-12-01 2019-11-30	2017-12-01 2018-11-30	2016-12-01 2017-11-30
Totalt	3,98%	3,06%	4,18%
Kvinnor	3,84%	2,69%	3,25%
Män	4,34%	3,94%	6,27%

Antalet sjuktimmar dividerat med schemalagd tid.

Genomsnittligt koldioxidutsläpp på Växa Sveriges företagsbilar

Resekostnader

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till föreningsstämman i Växa Sverige Ekonomisk Förening,
org.nr 769621-2344

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 24-38 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

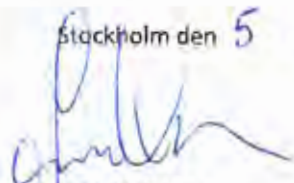
Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade håll-

barhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 5 mars 2020

Jens Karlsson
Auktoriserad revisor